

LIETUVOS RESPUBLIKOS RESTAURATORIŲ SĄJUNGA

Kodas 190685380. Klaipėdos g. 5a, LT-01117 Vilnius Tel. +370 656 55688. El. p. restauratoriusajunga.lt@gmail.com

RS-200508; 2020-05-08, Vilnius

Lietuvos Respublikos kultūros ministrui Mindaugui Kvietkauskui
Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui
Valstybinei kultūros paveldo komisijai
Žiniai:
Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos

DĖL KILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TYRIMO, KONSERVAVIMO IR RESTAURAVIMO TVARKOS APRAŠO

2020-05-08

Š. m. balandžio 30 d. Įsakymu Nr. JV-592 Jūs, gerbiamas Lietuvos Respublikos kultūros ministre, patvirtinote naują KILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TYRIMO, KONSERVAVIMO IR RESTAURAVIMO TVARKOS APRAŠO redakciją.

Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos bendruomenei didelį susirūpinimą sukėlė šio dokumento 34 punktas, nustatantis baigto restauruoti darbo priėmimo eigą:

*Taryba patikrina atliktus tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbus, Restauratoriaus pateiktą Ataskaitą, **Dailės vertybės Valdytojo rašytinį sutikimą priimti darbus**, kitą dokumentaciją ir priima sprendimą priimti arba nepriimti Restauratoriaus darbą.*

Remiantis šiuo dokumentu, restauratorius savo darbą turėtų pirmiausia pateikti Dailės vertybės Valdytojui (viešajai ar kitai įstaigai, bendruomenei, privačiam asmeniui) ir tik po to, gavęs jo sutikimą, Restauravimo tarybai. Deja, daugelis valdytojų pirmiausia žiūri restauruojamo objekto praktinės vertės ir prekinės išvaizdos, **neturi profesinės kvalifikacijos įvertinti darbą**. Restauravimo taryba, suburta iš aukščiausios kvalifikacijos profesionalų ir ekspertų, būtų nustumta į antrą planą ir tiesiogiai priklausoma nuo dailės vertybės Valdytojo sprendimo, jo neprofesionalaus požiūrio į restauravimo metodiką.

Restauratoriai, dirbantys didesniuose objektuose (bažnyčiose, kt.), nuolat patiria valdytojų spaudimą- dalį restauravimui skirtų lėšų palikti kitiems, paprastai statybiniais darbams, ir net kitoms reikmėms. Taip atveriamą erdvę korupcijai.

2020m. balandžio 30 d. Įsakymas Nr. JV-592 pakeitė iki šiol galiojusį 2009 m. birželio 30 d. Nr. JV-331 įsakymą- Aprašą, pagal kurį, būtent *Restauravimo taryba turėjo išimtinę teisę priimti arba nepriimti restauratoriaus darbą (23 punktas)*. Prioritetai 2009 m. dokumente buvo sudėlioti teisingai, kyla klausimas, kodėl apskritai reikėjo naujos redakcijos? Naujoje 2020 m. tvarkos Aprašo redakcijoje yra ir daugiau prieštaringų bei keistinių vietų.

Naujasis Aprašas rengtas gana ilgai ir lyg tyčia viešai pasirodė tuo metu, kai kontaktai su visuomene dėl karantino visiškai apmirę.

Didžioji dalis Lietuvoje dirbančių restauratorių yra LR restauratorių sąjungos nariai, sukaukę didžiulę patirtį ir suinteresuoti bendradarbiauti, tačiau neturėjo galimybės susipažinti su dokumentu, teikti pastabas ar dalyvauti jo rengime. Apmaudu, nes dar 2017.01.09. buvome supažindinti su Kultūros ministro raštu*, kuriame sakoma: *Kartu su nacionalinėmis kultūros ir meno asociacijomis Kultūros ministerija atnaujins ir plėtos... bendradarbiavimo mechanizmus.*

Teisiškai įtvirtinsime nuostatą, jog be aptarimo šioje struktūroje ir jos išsamios viešos rekomendacijos nebūtų priimami jokie esminiai kultūros politikos sprendimai.

*LR Kultūros ministro raštas DĖL BENDRŲ DARBŲ, ĮGYVENDINANT 17 VYRIAUSYBĖS PROGRAMĄ KULTŪROS SRITYJE. 2016 m. gruodžio 13 d. priimtos SEPTYNIOLIKTOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS teiginiai (III skyr. III skirsnis, p.151, 152, 153).

Naujoji, 2020 m. Aprašo redakcija iš esmės keičia restauratoriaus darbą lemiančius veiksnius bei Restauravimo tarybos, sėkmingai veikiančios nuo 2009 m., įgaliojimus. Pirmenybė priimti restauruotus darbus ir tuo pačiu įtakoti profesinius, restauravimo kokybės klausimus suteikta dailės vertybės Valdytojams, neturintiems profesinės kvalifikacijos.

Prašome atšaukti KILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TYRIMO, KONSERVAVIMO IR RESTAURAVIMO TVARKOS APRAŠĄ (LR Kultūros ministro 2020.04.30 įsakymas Nr. ĮV-592) ir parengti naują, tariantis ir bendradarbiaujant su restauravimo specialistais, nesumenkinant profesinių kriterijų, neužkertant kelio Restauravimo tarybai įgyvendinti pagrindinį jos tikslą – užtikrinti tinkamą restauravimo darbų kokybę.

pagarbiai,
LR restauratorių sąjungos valdybos vardu,

Giedrė Gajauskaitė
RS pirmininkė - Giedrė Gajauskaitė